

Don Iván Duque Márquez Jauna

Kolonbiako errepublikako lehendakaria.

Carmenza Naranjo Anderea

Kolonbiako kontsula Bilbon

Euskal Herria Kolonbia Elkartasun Plataforman parte hartzen dugun erakunde sozial, sindikatu eta alderdi politikook oso kezkatuta gaude Kolonbiako herria duela urte askotatik jasaten ari den egoera larriagatik, eta gaur egun Kolonbiako gobernuaren eta indar publikoen eskutik 2021eko apirilaren 28tik hona eman diren gizarte-protesten aurka jazotako giza eskubideen urraketa larriengatik egoera are larriagoa da.

Mobilizazio sozialez beteriko egun hauetan, Kolonbiako eta munduko herritarrok, Kolonbian protestarako eskubide legitimoan zeuden pertsonen giza eskubideen etengabeko urraketaren testigu izan gara eta balantzea beldurgarria da:

47 pertsona hil dira ustez indar publikoaren ekintzagatik; 16 pertsona genero-indarkeriaren biktima izan dira indar publikoen eskutik, 32 pertsonak begi lesioak dituzte eta 32 pertsona suzko armekin zaurituak izan dira; 67 giza eskubideen defendatzaile erasotuak izan dira; 1.291 pertsona atxilotu dituzte legez kanpoko prozedura arbitrarioen bidez, eta 548 pertsona desagertu dira gizarte protestaren esparruan.

Hildako 57 lider eta giza eskubideen defendatzaileak, hildako edo desagertutako FARCeke 22 borrokalari ohiak eta Kolonbiako Indepaz Institutuak 2021ean 119 biktima eragin zituzten 33 sarraskiak ahaztu gabe. Era berean, kazetarien aurkako giza eskubideen 450 urraketa kezkarria da, adierazpen-askatasuna zuzenean erasotzen baitute.

Ivan Duqueren gobernuak egindako protesta sozialaren kudeaketak aurrekaririk gabeko indarkeria testuinguru bat eragin du Kolonbian; hala nola Cali hirian gobernuak egindakoa, non indar publikoak irismen laburreko eta luzeko armak erabili dituen manifestarien aurka. Juliette de Rivero komisionatuak Kolonbiako Giza Eskubideen Nazio Batuen Batzordeko kideen aurka tiro egiteko deia egin zion Udaltzaingoari. Testuinguru horretan ere, armatutako zibilek manifestari desarmatuen aurka tiro egitea ahalbidetu dute segurtasun indarrek, hala gertatu zen Jamundin, Caliko sarreran, 2021eko maiatzaren 9an.

Jarduera horiek erakusten dute Kolonbiako gobernuak Giza Eskubideen Batzorde Interamerikarraren (CIDH) 001/20 ebazpena urratzen ari dela. Haren arabera, "indarra

neurritz kanpo erabiliz eragindako errepresio testuinguru batean Herritarren artean protesta sozialerako eskubidea erabiltzea nagusitzen da".

Kolonbiako protesta sozialak, gehienak modu baketsuan egin dira, baina errepresioa neurrigabea izan da eta indar publikoak giza eskubideen urraketa larriak egin ditu herrialde osoan zehar. NBEko Giza Eskubideetarako Goi Komisarioaren Bulegoak eta Europar Batasunak egoera larritasunaren berri eman dute.

Protesta sozialaren testuinguruan gertatzen ari dena izeberg-aren punta baino ez da. Biktimen Erregistro Bakarraren arabera, 9 milioi biktima baino gehiago daude Kolonbian, horietatik 7 milioik behartutako barne desplazamendua jasan dute eta 6 milioi herrialdeetik alde egin behar izan dute, horietatik 550.000 oraindik babes bila daudelarik. Errefuxiatuei Laguntzeko Espainiako Batzordeak emandako datuen arabera, 2020an soilik 27.000 eskaera baino gehiago egin zaizkio Espainiako Estatuari kolonbiarrak nazioartean babesteko. Zifra horiek erakusten dute, besteak beste, gatazka armatuak bere horretan dirauela herrialdean, eta borondate politiko falta nabarmena dagoela bake-akordioak ezartzeko, estatuko baliabideak administratzeko estatuko eta atzerriko korporazio handien alde gobernatzen dutelarik. Honi COVID-19ren pandemiaren kudeaketa txarra gehitu behar zaio; zeinean diru publikoaren portzentaia garrantzitsu bat estrategia militarra indartzeko bideratu den (hiritarrei 4.000 milioi dolar kostako zaizkien 24 hegazkinen erosketa kontatu gabe). Honek Kolonia pobrezia eta langabezia tasa handienetakoa duen herrialdeen artean kokatzen du, 21 milioi pertsona pobrezia tasaren azpitik bizi direlarik. Gerraren aldeko apustuak eta Nazioarteko Diru Funtsaren, Munduko Bankuaren, ELGaren eta egungo gobernuaren E.U, Israel eta Europako arma-enpresen interesak asetzaren aldeko politikek, herrialdea hilketen eta Kolonbiako herriaren indarkeria suntsitzaileen zurrunbiloan katramilatzen du.

Aipatutako guztiagatik

Ivan Duqueren gobernuari Kolonbiako kaleetan protesta legitimoa eta baketsua egiten duen Kolonbiako herriaren hilketak, sarraskiak eta errepresioa geldi dezala eskatzen diogu. Poliziaren ESMAD istiluen aurkako Eskuadroia eta indar publikoaren segurtasun nazionalaren doktrina militarren abolizioa eraztea ere eskatzen dugu. Egin ezazu elkarrizketa-prozesu bat manifestazioak sustatzen dituzten erakundeekin, eta hartu berehalako neurriak, mobilizazio baketsuak egiteko eskubidea bermatzeko eta manifestatzen diren pertsonen osotasun fisiko eta psikologikoa babesa errazteko

Indar publikoaren jardunaren ondorioz giza eskubideen aurka egindako urraketak inpunitatean ez geratzea eta sakonki eta azkar ikertzea eskatzen dugu. Osasuna eta hezkuntza publikoa bermatzeko politikez gain, gutxieneko soldata baten oinarritzko errenta, ETE txikientzako sorospena, doako unibertsitateko matrikula, emakumeen eta sexu- eta etnia-dibertsitateen defentsa eta babesa ere exijitzen dugu.

Ez dugu onartzen honako lege-proiektu hau aplikatzea: 010 Legea, osasunaren pribatizazioa sakontzen duen 010 lege proiektua aplikatzea ez dugu onartzen. Lana eta soldata prekarizatzen dituen 1174 Dekretua, eta proiektatuta duen lan-erreforma eta erreforma pentsionala; hala nola, Kolonbian 40 urte baino gehiagoz bizi izan zen Barne Kommozioaren

Estatua berriro ezartzeko ahalegina salatzen ditugu. Goi-klasearen eta enpresaburu handien zergen ordainketa ez-eraginkorra ere arbuiatzen dugu.

600 erakundek baino gehiagok CIDHri, CPIri eta NBE Nazio Batuen Erakundeari Kolonbiako herriaren egoera larria bertatik bertara egiaztatzeko eginiko eskariari babes adierazten diogu.

Errepresioa jasan duten pertsona eta familia guztiei, eta gobernuaren politiken ondorioei eta gizarte-protestaren kriminalizazioa pairatu duten pertsona guztiei gure elkartasuna helarazten diegu.

Adeitasunez sinatzaileak.

Asociación Colectivo Bachue-Elkartea, Asocolvas, Congreso de los Pueblos-País Vasco, Asociación Jorge Freytter Romero Elkartea, AESCO País Vasco, LAB sindikatua, Mundubat, EH-Bildu, PCE-EPK, Ezker Anitza-IU, Movimiento Antirracista EH, Movimiento Abya Yala, CEV-Nodo Euskadi, Asamblea de Cooperación Por la Paz-ACPP, Komites Internazionalistak, Inti Kokone, STEILAS,, sindicato CCOO, Askapena, Hala Bedi Irratia, ELA, UGT, ESK, EHNE Bizkaia, Etxalde, Hiru eta Paz y Solidaridad.